

THE BRITISH HORSERACING BOARD ÉS TÁRSAI

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2004. november 9. *

A C-203/02. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában,

amelyet a Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Egyesült Királyság) a Bírósághoz 2002. május 31-én érkezett, 2002. május 24-i határozatával terjesztett elő az előtte

The British Horseracing Board Ltd és társai

és

a William Hill Organization Ltd

* Az eljárás nyelve: angol.

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas és K. Lenaerts (előadó) tanácselnökök, J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric és J. N. Cunha Rodrigues bírák,

főtanácsnok: C. Stix-Hackl,

hivatalvezető: M. Múgica Arzamendi és M.-F. Contet főtanácsosok,

figyelembe véve a következők által előterjesztett írásbeli észrevételeket:

— a British Horseracing Board Ltd és társai képviselőjében P. Prescott QC, L. Lane barrister és H. Porter solicitor,

— a William Hill Organization Ltd képviselőjében M. Platts-Mills QC, J. Abrahams barrister, S. Kon, T. Usher és S. Turnbull solicitors,

- a belga kormány képviselőjében A. Snoecx, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Vlaemminck advocaat,
- a német kormány képviselőjében W. D. Plessing, meghatalmazotti minőségben,
- a portugál kormány képviselőjében L. Fernandes és A. P. Matos Barros, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében H. Huttunen, K. Banks, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2004. június 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az adatbázisok jogi védelméről szóló, 1996. március 11-i 96/9/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 77., 20. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 459. o., a továbbiakban: irányelv) 7. cikkének és 10. cikke (3) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

- 2 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a British Horseracing Board Ltd, a Jockey Club és a Weatherbys Group Ltd (a továbbiakban: BHB és társai) által a William Hill Organization Ltd (a továbbiakban: William Hill) ellen indított eljárás keretében terjesztették elő. A jogvita alapját az képezi, hogy a William Hill lóversenyfogadások megszervezéséhez a BHB adatbázisából származó információkat használt fel.

Jogi háttér

- 3 Az irányelv tárgya — 1. cikkének (1) bekezdése szerint — a bármilyen formában létrehozott adatbázisok jogi védelme. Ugyanezen irányelv 1. cikkének (2) bekezdése úgy határozza meg az adatbázist, mint „az önálló művek, adatok vagy egyéb tartalmi elemek valamely rendszer vagy módszer szerint elrendezett gyűjteménye, amelynek elemeihez elektronikus eszközökkel vagy bármely más módon egyedileg hozzá lehet férni”.
- 4 Az irányelv 3. cikke szerzői jogi védelmet biztosít azon adatbázisok részére, „amelyek tartalmuk összeválogatása, illetve elrendezése miatt a szerző önálló szellemi alkotásai”.
- 5 Az irányelv 7. cikke sui generis jogot hoz létre az alábbiak szerint:

„A védelem tárgya

(1) Azon adatbázisok előállítói számára, amelyek tartalmának megszerzése, ellenőrzése illetve előállítása minőségileg vagy mennyiségileg jelentős ráfordítással járt, a tagállamok biztosítják a jogot arra, hogy az adatbázis egész tartalmának vagy

minőségi és/vagy mennyiségi szempontból jelentős részének kimásolását és/vagy újrahasznosítását megakadályozzák.

(2) E fejezet alkalmazásában:

- a) »kimásolás« az adatbázis tartalma egészének vagy jelentős részének más hordozóra bármilyen eszközzel, illetve bármilyen formában történő végleges vagy ideiglenes átvitele;
- b) »újrahasznosítás« az adatbázis tartalma egészének vagy jelentős részének a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétele bármilyen módon a mű példányainak terjesztése, bérbeadás, online közvetítés vagy egyéb módon történő közvetítése útján. Az adatbázis valamely példányának a jogosult által vagy az ő hozzájárulásával a Közösségen belül történő első eladása kimeríti az adott példány Közösségen belüli viszonteladásának ellenőrzésére vonatkozó jogot;

A nyilvános haszonkölcsönzés nem minősül kimásolásnak, illetve újrahasznosításnak.

(3) Az (1) bekezdésben említett jog átruházható, átengedhető és felhasználási szerződés tárgya lehet.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott jog attól függetlenül alkalmazandó, hogy az adott adatbázis szerzői vagy más jogi védelemben részesül-e. Továbbá attól függetlenül alkalmazandó, hogy az adott adatbázis tartalma szerzői vagy más jogi

védelemben részesül-e. Az adatbázisoknak az (1) bekezdésben meghatározott jog alapján fennálló védelme nem érinti az azok tartalmán fennálló jogokat.

(5) Az adatbázis tartalmának jelentéktelen része ismételt és rendszeresen nem másolható ki, és/vagy nem hasznosítható újra, ha ez sérelmes az adatbázis rendes felhasználására, vagy indokolatlanul károsítja az adatbázis előállítójának jogos érdekeit.”

- 6 Az irányelv 8. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A nyilvánosság számára bármilyen módon hozzáférhetővé tett adatbázis előállítója nem akadályozhatja meg, hogy az adatbázis jogszerű felhasználója az adatbázis tartalmának minőségileg és/vagy mennyiségileg jelentéktelen részeit bármely célra kimásolja és/vagy újrahasznosítsa. Ha a jogszerű felhasználó csupán az adatbázis valamely részének kimásolására és/vagy újrahasznosítására jogosult, e bekezdést csak az adatbázis e részére kell alkalmazni.”

- 7 Az irányelv 9. cikkének megfelelően „A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a nyilvánosság számára bármilyen módon hozzáférhetővé tett adatbázis jogszerű felhasználói az adatbázis előállítójának hozzájárulása nélkül kimásolhatják, illetve újrahasznosíthatják az adatbázis tartalmának jelentős részét:

- a) nem elektronikus adatbázis tartalmának magáncélra történő kimásolása esetében;

- b) az oktatás szemléltetése vagy tudományos kutatás céljából történő kimásolás esetében a forrás megjelölésével, és a nem kereskedelmi cél által indokolt mértékben;
- c) a közbiztonság, illetve közigazgatási vagy bírósági eljárás érdekében történő kimásolás és/vagy újrahasznosítás esetében.”

8 Az irányelv 10. cikke akként rendelkezik, hogy:

„(1) A 7. cikkben meghatározott jog az adatbázis elkészítésének napján keletkezik. A jog az adatbázis elkészítésének napját követő év január elsejétől számított tizenöt év múlva szűnik meg.

[...]

(3) Az adatbázis tartalmának bármilyen minőségileg, illetve mennyiségileg jelentős megváltoztatása – beleértve minden, az egymást követő bővítések, elhagyások, illetve módosítások halmozódásából eredő jelentős változást, amelyek alapján feltételezhető, hogy minőségileg, illetve mennyiségileg jelentős új ráfordítás valósult meg – a ráfordítás eredményképpen létrejövő adatbázis tekintetében önálló védelmi időt keletkeztet.”

9 Az irányelvet az 1998. január 1-jén hatályba lépett Copyright and Rights in Databases Regulations 1997 elfogadásával ültették át az Egyesült Királyság jogrendszerébe. E Regulations szóhasználata azonos az irányelvével.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 10 A BHB és társai feladata a lóversenyágazatnak az Egyesült Királyságban történő megszervezése, amelynek keretében különböző feladatkörök révén biztosítják a BHB adatbázisának kezelését és fejlesztését, amely adatbázis jelentős számú olyan információt tartalmaz, amelyeket a lovak tulajdonosaitól, az edzőktől, a lóversenyek szervezőitől és a lóversenyágazat más szereplőitől gyűjtöttek be. Ez az adatbázis olyan információkat tartalmaz, amelyek különösen megközelítőleg egymillió ló törzskönyvére vonatkoznak, valamint az úgynevezett „versenyt megelőző információkat”, azaz az Egyesült Királyságban megrendezésre kerülő lóversenyekre vonatkozó információkat. Ez utóbbi információk különösen a verseny megrendezésének helyére és időpontjára, a versenytávra, a versenybe való felvétel feltételeire, a jelentkezési határidőre, a nevezési díjra és arra az összegre vonatkoznak, amellyel a versenypálya a versenyen kiosztott díjhoz hozzájárul.
- 11 A Weatherbys Group Ltd, amely társaság fenntartja és kezeli a BHB-adatbázist, a versenyt megelőző információkkal kapcsolatban három fő feladatot lát el.
- 12 Először, a Weatherbys Group Ltd bejegyzi különösen a tulajdonosokra, az edzőkre, a zsokékra, a lovakra, valamint a különböző versenyek kapcsán a részt vevő lovak eredményeire vonatkozó információkat.
- 13 Másodszor, a különböző versenyekre felvett lovak részére súly szerinti beosztást állapít meg, és hendikepet határoz meg.
- 14 Harmadszor, összeállítja az e versenyeken részt vevő lovak listáját. Ezt a tevékenységet a saját telefonos ügyfélszolgálatja végzi, amelynek keretében több mint harminc személyt foglalkoztat. Ezen ügyintézők minden egyes megrendezésre

kerülő verseny kapcsán telefonon fogadják és rögzítik az egyes lovak felvételét. Ezt követően ellenőrzik a ló versenybe történő felvételét kérő személy személyazonosságát és státuszát, valamint a ló jellemzőit összevetik a verseny felvételi követelményeivel. Ezen ellenőrzéseket követően a felvételeket ideiglenes jelleggel közzéteszik. A versenyen történő részvétel érdekében az edzőnek telefonon meg kell erősíteni az arra irányuló szándékát, hogy a ló részt vesz a versenyen, amelyet bejelentés útján tesz meg legkésőbb a versenyt megelőző napon. Az ügyintézőknek meg kell vizsgálniuk, hogy a már rögzített bejelentések számára tekintettel engedélyezhető-e a ló részvétele a versenyen. Ezt követően egy központi számítógép minden egyes lónak zsokémellényszámot ad, és meghatározza a starthelyet.

- 15 A BHB-adatbázis nemcsak a lóversenyekkel közvetlen kapcsolatban lévő személyek számára tartalmaz információkat, hanem a rádiós és televíziós műsorszolgáltató szervezetek, valamint a fogadással foglalkozó társaságok és azok ügyfelei számára is. A BHB-adatbázis kezelésével kapcsolatos költségek évente megközelítőleg 4 millió GBP-t tesznek ki. A harmadik személyekkel szemben az ezen adatbázisban tárolt adatok használatáért felszámolt díjak a fenti összeg mintegy egynegyedét fedezik.
- 16 Az említett adatbázis a BHB és a Weatherbys Group Ltd közös internetes oldalán is hozzáférhető. Tartalmának egy részét ugyancsak minden héten közzéteszik a BHB hivatalos lapjában. Ezen adatbázis tartalmát, részben vagy egészben, a Weatherbys Group Ltd és a Press Association által együttesen ellenőrzött Racing Pages Ltd társaság rendelkezésére bocsátják, amely a versenyt megelőző napon ezeket az információkat „Declarations Feed” formájában megküldi a különböző előfizetőinek, amelyek között néhány fogadással foglalkozó társaság is található. A Satellite Information Services Limitedet (a továbbiakban: SIS) a Racing Pages Ltd jogosította fel arra, hogy az információkat saját előfizetőinek nem kidolgozott információk formájában (raw data feed, a továbbiakban: „RDF”) küldje meg. Az RDF-ek nagy számú információt tartalmaznak, különösen a versenyeken részt vevő lovak nevét, a zsokék nevét, a zsokémellényszámot és az egyes lovak hendikepszámát. Az adott versenyen részt vevő lovak nevét a versenyt megelőző nap délutánján a sajtóban, valamint a Ceefax és a Teletex szolgálatai útján a nagyközönség rendelkezésére bocsátják.

- 17 A William Hill, amely a Declarations Feed és az RDF-ek előfizetője, valamint az Egyesült Királyságban a „lóversenypályán kívüli” fogadások egyik legfőbb szervezője, számos brit és külföldi ügyféllel rendelkezik. Két internetes oldalon kezdett online fogadási szolgáltatásokat nyújtani. Az érdeklődők ezen internetes oldalakon megismerhetik a különböző megrendezendő versenyeket, az érintett lóversenypályákat, az induló lovakat, valamint a William Hill által adott befutási esélyeket.
- 18 A William Hill által az internetes oldalakon közzétett információk egyrészt a versenyt megelőző napon megjelent folyóiratokból, másrészt a verseny napjának reggelén a SIS által megküldött RDF-ekből származnak.
- 19 Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés szerint a William Hill internetes oldalain jelen lévő információk a BHB adatbázisában szereplő összes adat számának csak egy igen kis részét jelentik, mivel azok kizárólag az adatbázis következő elemeit tartalmazzák: az érintett versenyen részt vevő valamennyi ló neve, a verseny napja, időpontja és/vagy a verseny elnevezése, valamint a lóversenypálya neve. Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés megemlíti, hogy a lóversenyek és a részt vevő lovak listája nem a BHB-adatbázisában szereplőhöz hasonló módon jelennek meg a William Hill internetes oldalain.
- 20 A BHB és társai 2000 márciusában a High Court of Justice (England & Wales) Chancery Division (Egyesült Királyság) előtt eljárást indítottak a William Hill ellen sui generis joguk állítólagos megsértésére hivatkozással. Azt állítják egyrészt, hogy a William Hill által a folyóiratokból és az RDF-ekből vett lóverseny-információk napi rendszerességgel történő felhasználása a BHB-adatbázis tartalma jelentős része kimásolásának és újrahasznosításának minősül, és ellentétes az irányelv 7. cikke (1) bekezdésével. Másrészt fenntartják, hogy még ha el is fogadjuk azt, hogy a William Hill által végrehajtott egyedi kimásolások nem jelentősek, azok akkor is tiltottak az irányelv 7. cikkének (5) bekezdése értelmében.

- 21 A High Court of Justice (England & Wales) Chancery Division 2001. február 9-i ítéletével megállapította, hogy a BHB és társai keresete megalapozott, amely határozattal szemben a William Hill fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.
- 22 A Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) az irányelvvel kapcsolatos értelmezési problémákkal szembesülve, az eljárás felfüggesztéséről és a következő előzetes döntéshozatal iránti kérdéseknek a Bíróság elé terjesztéséről határozott:

„1. Az alábbi, az irányelv 7. cikkébe foglalt valamelyik fogalom közül az egyik:

a) »adatbázis tartalmának jelentős része« vagy

b) »adatbázis tartalmának jelentéktelen részei«

kiterjed-e az adatbázisból származó adatokra, művekre vagy más tartalmi elemekre, amennyiben ezek nem ugyanolyan rendszer vagy módszer szerint kerültek elrendezésre, illetve amelyekhez egyedileg nem lehet éppúgy hozzáférni, mint az adatbázisban?

2. Mit jelent az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése értelmében vett »megszerzés«? Különösen a [jelen ítélet 14. pontjában ismertetett tények] minősülhetnek-e ilyen megszerzésnek?

3. Az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése szerinti »ellenőrzés« arra korlátozódik-e, hogy az adatbázisban található információ helyességéről vagy az információ helyességének fennállásáról időnként megbizonyosodnak?
4. Mint jelentenek az irányelv 7. cikkének (1) bekezdésébe foglalt alábbi fogalmak:
 - a) »az adatbázis tartalmának minőségi szempontból jelentős része« és
 - b) »az adatbázis tartalmának mennyiségi szempontból jelentős része«?
5. Mit jelent az irányelv 7. cikkének (5) bekezdése szerinti »adatbázis jelentéktelen részei« fogalom?
6. Különösen:
 - a) a »jelentős« kifejezés többet jelent-e, mint a »jelentéktelen«, és amennyiben igen, úgy mit jelent?
 - b) a »jelentéktelen rész« kifejezés csupán azt jelenti, hogy az a rész nem »jelentős«?

7. Az irányelv 7. cikke szerinti »kimásolás« csupán az adatbázis tartalmának közvetlenül az adatbázisból más hordozóra történő átvitelét jelenti, vagy az adatbázisból származó adatokból, művekből vagy más tartalmi elemekből történő közvetett átvitelét is, anélkül, hogy közvetlen hozzáférés lenne az adatbázishoz?
8. Az irányelv 7. cikke szerinti »újrahasznosítás« csupán az adatbázis tartalmának közvetlenül az adatbázisból a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételét jelenti, vagy az adatbázisból közvetetten származó adatok, művek vagy más tartalmi elemek nyilvánosság számára való hozzáférhetővé tételt is, anélkül, hogy közvetlen hozzáférés lenne az adatbázishoz?
9. Az irányelv 7. cikke szerinti »újrahasznosítás« az adatbázis tartalmának csupán a nyilvánosság számára történő első hozzáférhetővé tételét jelenti?
10. Mit jelentenek az irányelv 7. cikkének (5) bekezdése szerinti »az adatbázis rendes felhasználására sérelmes cselekmények, vagy amelyek indokolatlanul károsítják az adatbázis előállítójának jogos érdekeit«? A [jelen ítélet 17–19. pontjában ismertetett magatartások], összefüggésben a [jelen ítélet 15. pontjában ismertetett tényekkel], minősülhetnek-e ilyen típusú cselekményeknek?
11. Az irányelv 10. cikkének (3) bekezdése azt jelenti-e, hogy az adatbázis tartalmának minden »jelentős megváltoztatása«, amely az ennek eredményeképpen létrejövő adatbázis tekintetében önálló védelmi időt keletkeztet, ahhoz vezet, hogy az ennek eredményeképpen létrejövő adatbázis a 7. cikk (5) bekezdésének céljából eredően új, elkülönített adatbázisnak tekintendő?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

- 23 Az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése sui generis jognak minősített sajátos védelmet biztosít az említett irányelv 1. cikkének (2) bekezdése szerinti adatbázisoknak, amennyiben „[ezek] tartalmának megszerzése, ellenőrzése, illetve előállítása minőségileg vagy mennyiségileg jelentős ráfordítással járt”.
- 24 A kérdést előterjesztő bíróság második és harmadik kérdése, amelyeket együtt indokolt megvizsgálni, az adatbázisok tartalmának megszerzésével, illetve ellenőrzésével kapcsolatos, az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése szerinti ráfordítás fogalmának értelmezésére irányul.
- 25 Az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése a sui generis jog által védett adatbázis létrehozóját feljogosítja arra, hogy megtiltsa az adatbázis egészének vagy az adatbázis tartalma jelentős részének kimásolását és/vagy újrahasznosítását. A 7. cikk (5) bekezdése egyébként tiltja az adatbázis tartalma jelentéktelen részének olyan ismételt és rendszeres kimásolását és/vagy újrahasznosítását, amely sérelmes ezen adatbázis rendes felhasználására, vagy indokolatlanul károsítja az adatbázis előállítójának jogos érdekeit.
- 26 A hetedik, nyolcadik és kilencedik feltett kérdés, amelyeket együttesen indokolt megvizsgálni, a kimásolás és az újrahasznosítás fogalmára vonatkozik. Az adatbázis tartalma jelentős részének vagy tartalma jelentéktelen részének fogalma képezi az első, negyedik, ötödik és hatodik kérdések középpontját, amely kérdéseket szintén együtt vizsgálunk meg.

- 27 A tizedik kérdés az irányelv 7. cikkének (5) bekezdésében meghatározott tilalom terjedelmére vonatkozik. A tizenegyedik kérdés arra vonatkozik, hogy az adatbázis tartalmának az adatbázis létrehozója általi jelentős megváltoztatása lehetővé teszi-e az irányelv 7. cikkének (5) bekezdésével összefüggésben, az adatbázis jelentéktelen részére vonatkozó kimásolási és/vagy újrahasznosítási cselekmények ismételt és rendszeres jellegének értékelése szempontjából új adatbázis létrejöttének megállapítását.

Az adatbázis tartalmának megszerzésével, illetve ellenőrzésével kapcsolatos ráfordításnak az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalmára vonatkozó második és harmadik kérdésről

- 28 A kérdést előterjesztő bíróság második és harmadik kérdése az adatbázisok tartalmának megszerzésével vagy ellenőrzésével kapcsolatos, az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése szerinti ráfordítás fogalmának értelmezésére irányul.
- 29 Ebből a szempontból emlékeztetni kell arra, hogy az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése a sui generis jog által biztosított védelemet azon adatbázisok részére biztosítja, amelyek megfelelnek egy pontos feltételnek, tudniillik, hogy a tartalmuk megszerzése, ellenőrzése, illetve előállítása minőségileg vagy mennyiségileg jelentős ráfordítással járjon.
- 30 Az irányelv (9), (10) és (12) preambulumbekkezdése szerint az irányelv célja, miként arra a William Hill is rámutat, az „adattároló” és az „adatfeldolgozó” rendszerekbe történő befektetések ösztönzése és védelme, amelyek hozzájárulnak az információs piac kiépüléséhez az évente előállított és feldolgozott adatok mennyiségének valamennyi tevékenységi ágban történő gyorsuló növekedése által jellemzett összefüggésben. Ebből következik, hogy az adatbázis tartalmának megszerzésével,

ellenőrzésével, illetve előállításával kapcsolatos ráfordítás fogalmát általános jelleggel az említett adatbázis mint olyan létrehozására felhasznált ráfordításként kell értelmezni.

31 Ezen összefüggésben az adatbázis tartalmának megszerzésével kapcsolatos ráfordítás fogalmát, miként azt a William Hill, valamint a belga, német és portugál kormányok is kiemelik, akként kell értelmezni, mint amely a meglévő tartalmi elemek keresésére és az említett adatbázisban történő összegyűjtésére felhasznált pénzeszközök leírására szolgál, kivéve azon pénzeszközöket, amelyeket e tartalmi elemek létrehozására használtak fel. Az irányelv által bevezetett sui generis jog biztosította védelem célja valójában a meglévő információtároló és információfeldolgozó rendszerek létrehozásának ösztönzése, nem pedig a későbbiekben valamely adatbázisban összegyűjthető tartalmi elemek létrehozásának ösztönzése.

32 Ezt az értelmezést megerősíti meg az irányelv (39) preambulumbekkezdése is, amely szerint a sui generis jog célja valamely adatbázis „tartalmát megszerző és összegyűjtő” személy által eszközölt pénzügyi és szellemi ráfordítások eredményének jogellenes hasznosítása elleni védelem biztosítása. Miként azt indítványának 41-46. pontjában a főtanácsnok is megjegyzi, eltekintve a jelentéktelen terminológiai eltérésektől, e (39) preambulumbekkezdés valamennyi nyelvi változata azon értelmezés mellett szól, amely a megszerzés fogalmából kizárja az adatbázist alkotó tartalmi elemek létrehozását.

33 Az irányelv (19) preambulumbekkezdése, amely szerint a zenei előadások felvételének CD-lemezen történő összeállítása nem minősül kellően jelentős ráfordításnak ahhoz, hogy sui generis jog alapján védelmet élvezzen, további érvet szolgáltat ezen értelmezés alátámasztására. Ebből következik, hogy a művek vagy az adatbázisban található tartalmi elemek — jelen esetben — CD-lemezen történő létrehozására felhasznált pénzeszközök nem hasonlíthatók az említett adatbázis tartalmának megszerzésével kapcsolatos ráfordításhoz, és következésképpen azokat nem lehet figyelembe venni az ezen adatbázis létrehozásával kapcsolatos ráfordítás jelentős jellegének értékelésekor.

- 34 Az adatbázis tartalmának ellenőrzésével kapcsolatos ráfordítás fogalmát akként kell értelmezni, mint amely olyan pénzeszközökre vonatkozik, amelyeket az említett adatbázist alkotó információk megbízhatóságának biztosítása érdekében a keresett tartalmi elemek pontosságának ellenőrzésére használnak fel ezen adatbázis létrehozása során, valamint működtetésének időtartama alatt. Az ezt követően valamely adatbázisba összegyűjtött adatok vagy elemek létrehozásának szakaszában az ellenőrzési műveletekre felhasznált pénzeszközök ellenben e létrehozatalhoz kapcsolódó ráfordításnak minősülnek, következésképpen az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése keretében nem lehet azokat figyelembe venni ezen adatbázis létrehozásával kapcsolatos ráfordítás jelentős jellegének értékelésekor.
- 35 Ezen összefüggésben az a körülmény, hogy valamely adatbázis létrehozása olyan főtevékenység gyakorlásához kapcsolódik, amelynek keretében az adatbázist létrehozó személy egyben ezen adatbázist alkotó tartalmi elemek létrehozója is, mint olyan nem zárja ki azt, hogy ez a személy igényelhesse a sui generis jog által biztosított védelmet feltéve, hogy bizonyítja, hogy e tartalmi elemeknek a jelen ítélet 31–34. pontja szerinti megszerzése, ellenőrzése, illetve előállítása mennyiségi vagy minőségi szempontból jelentős, és az e tartalmi elemek létrehozására felhasznált pénzeszközöktől független ráfordítást igényelt.
- 36 Ebből a szempontból, ha az adatok keresése és a pontosságuk ellenőrzése az adatbázis létrehozásának pillanatában elvben nem igényli külön pénzeszközök felhasználását az ezen adatbázist létrehozó személytől, mivel olyan adatokról van szó, amelyeket ő hozott létre és amelyek a rendelkezésére állnak, annyi bizonyos, hogy ezen adatok összegyűjtése, azoknak az adatbázison belül valamely módszer vagy rendszer szerinti elrendezése, egyedi hozzáférhetőségük megszervezése és pontosságuk ellenőrzése az adatbázis működtetésének időtartama során az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése szerinti minőségi és/vagy mennyiségi szempontból jelentős ráfordítást tehet szükségessé.

- 37 Az alapügyben a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi, hogy a jelen ítélet 14. pontjában ismertetett ráfordítások a BHB-adatbázis tartalmának megszerzésével kapcsolatos ráfordításnak minősülnek-e. Az alapügy felperesei ebből a szempontból kitartanak a fentebb hivatkozott ráfordítások jelentős jellege mellett.
- 38 Mindenesetre a lóversenyek megrendezése céljából az érintett versenyen való részvételre elfogadott lovak meghatározásával kapcsolatos ráfordítások a versenyekre vonatkozó, a BHB-adatbázisban szereplő listákat alkotó adatok létrehozatalához kapcsolódnak. Ezek a ráfordítások nem minősülnek az adatbázis tartalmának megszerzésével kapcsolatos ráfordításnak. Következésképpen ezeket nem lehet figyelembe venni az ezen adatbázis létrehozatalával kapcsolatos ráfordítás jelentős jellegének értékelésekor.
- 39 Biztos, hogy valamely ló versenylistára történő felvételének eljárása meghatározott számú előzetes, a felvételt kérő személy személyazonosságára, a ló jellemzőire, valamint a ló, illetve annak tulajdonosa és zsokéja minősítésére vonatkozó ellenőrzést igényel.
- 40 Ugyanakkor ezt az előzetes ellenőrzési tevékenységet az adott versenyhez kapcsolódó lista létrehozatalának szakaszában végzik. Következésképpen ez az adatok létrehozatalával, nem pedig az adatbázis tartalmának ellenőrzésével kapcsolatos ráfordításnak minősül.
- 41 Ebből következik, hogy a versenyen részt vevő lovak listájának megalkotására felhasznált pénzeszközök és az ennek keretében tartozó ellenőrzési műveletek nem minősülnek az e listát tartalmazó adatbázis tartalmának megszerzésével és ellenőrzésével kapcsolatos ráfordításnak.

42 Az előzőekben kifejtettekre figyelemmel a második és harmadik feltett kérdésre a következő választ kell adni:

- Valamely adatbázis tartalmának megszerzésével kapcsolatos ráfordításnak az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalmát akként kell értelmezni, mint amely az említett adatbázisban meglévő elemek keresésére és azok összegyűjtésére felhasznált pénzeszközök megjelölésére szolgál. Az nem fogja át azokat a pénzeszközöket, amelyeket valamely adatbázis tartalmát alkotó elemek létrehozására használtak fel.
- Valamely adatbázis tartalmának ellenőrzésével kapcsolatos ráfordításnak az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalmát akként kell értelmezni, mint amely ezen adatbázis létrehozása során, valamint működtetésének időtartama alatt, az említett adatbázisban meglévő információ megbízhatóságának biztosítása érdekében, a keresett elemek pontosságának ellenőrzésére felhasznált pénzeszközökre vonatkozik. Az ezt követően valamely adatbázisba összegyűjtött elemek létrehozásának szakaszában e fogalom az ellenőrzési műveletekre felhasznált pénzeszközökre nem terjed ki.
- A versenyen részt vevő lovak listájának megalkotására felhasznált pénzeszközök és az ennek keretébe tartozó ellenőrzési műveletek nem minősülnek az e listát tartalmazó adatbázis tartalmának megszerzésével és ellenőrzésével kapcsolatos ráfordításnak.

A kimásolásnak és az újrahasznosításnak az irányelv 7. cikke szerinti fogalmára vonatkozó hetedik, nyolcadik és kilencedik kérdéstről

43 A hetedik, nyolcadik és kilencedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kérdez rá, hogy valamely adatbázis olyan felhasználása, mint amelyet a William Hill folytatott, az irányelv 7. cikke szerinti kimásolásnak és/vagy

újrahasznosításnak minősül-e. A kérdést előterjesztő bíróság különösen azt kérdezi, hogy a sui generis jog által biztosított védelem kiterjed-e az adatok olyan felhasználására is, amelyek noha valamely védett adatbázisból származnak, azokat a felhasználó a védett adatbázistól eltérő forrásokból szerezte meg.

44 Az irányelv (41) preambulumbekzdése szerint az irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével bevezetett sui generis jog általi védelem lehetőséget biztosít az adatbázis létrehozója számára annak megakadályozására, hogy az adatbázis egész tartalmát, illetve annak jelentős részét jogosulatlanul kimásolják, és/vagy újrahasznosítsák. Mindezek mellett az irányelv 7. cikkének (5) bekezdése bizonyos feltételek mellett megtiltja az adatbázis tartalma jelentéktelen részének jogosulatlan kimásolását, és/vagy újrahasznosítását.

45 A kimásolás és az újrahasznosítás fogalmát a sui generis jog által követett cél fényében kell értelmezni. Miként azt az irányelv (42) preambulumbekzdése is megemlíti, a sui generis jog célja az adatbázist létrehozó személy védelme „a felhasználó olyan cselekményei[vel szemben], amelyek meghaladják a jogszerű felhasználás mértékét, és ezáltal sérelmesek [e személy] ráfordítás[á]ra nézve”.

46 Ugyanezen irányelv (48) preambulumbekzdéséből következik, hogy a sui generis jog olyan gazdasági igazoltságon nyugszik, amelynek célja, hogy az adatbázis létrehozója számára biztosítsa az említett adatbázis létrehozásával és működtetésével kapcsolatos ráfordítások védelmét, illetve az azokért járó díjazást.

47 E feltételek között a sui generis jog által biztosított védelem terjedelmének értékelése szempontjából nem bír jelentőséggel az a tény, hogy a kimásolási és/vagy újrahasznosítási cselekmény célja valamely másik, az eredeti adatbázissal versengő vagy nem versengő, azzal azonos vagy attól eltérő méretű adatbázis létrehozása, illetve hogy ezt a cselekményt az adatbázis létrehozásától eltérő tevékenység keretei

között fejtik-e ki. Az irányelv (42) preambulumbekkezdése ebből a szempontból megerősíti, hogy „az egész tartalom, illetve annak jelentős része kimásolásának és/ vagy felhasználásának megtiltásához való jog nemcsak a jogellenesen előállított versengő termékek előállítására, hanem minden olyan felhasználóra is vonatkozik, aki cselekményei révén mennyiségileg vagy minőségileg értékelhető jelentős kárt okoz a ráfordításra nézve”.

- 48 Meg kell jegyezni azt is, hogy noha a Tanács által 1992. április 15-én benyújtott, az adatbázisok jogi védelméről szóló irányelvjavaslat (HL 1992. C 156., 4. o.) 5. cikkének (2) bekezdése értelmében a sui generis jog által biztosított védelem alkalmazási körét csak a „kereskedelmi célból” végrehajtott jogosulatlan kimásolási és/ vagy újrahasznosítási cselekményekre korlátozta, az irányelv 7. cikkében az ilyen célra történő hivatkozás hiánya azt jelenti, hogy valamely cselekmény jogszerűségének az e cikk szempontjából történő értékelésénél nincs jelentősége annak, hogy a cselekmény kereskedelmi célokat vagy nem kereskedelmi célokat követ.
- 49 Az irányelv 7. cikke (2) bekezdése a) pontjának meghatározása szerint a kimásolás „az adatbázis tartalma egészének vagy egy jelentős részének más hordozóra bármilyen eszközzel, illetve bármilyen formában történő végleges vagy ideiglenes átvitele”, míg ugyanezen cikk (2) bekezdése b) pontjának meghatározása szerint az újrahasznosítás „az adatbázis tartalma egészének vagy jelentős részének a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétele bármilyen módon a mű példányainak terjesztése, bérbeadás, online közvetítés vagy egyéb módon történő közvetítése útján”.
- 50 A kimásolás és az újrahasznosítás fogalmában a „jelentős részre” történő hivatkozás ellentmondáshoz vezet, mivel az irányelv 7. cikkének (5) bekezdése szerint a kimásolás vagy az újrahasznosítás valamely adatbázis tartalmának jelentéktelen részére is vonatkozhat. Miként azt indítványának 90. pontjában a főtanácsnok is kiemeli, az irányelv 7. cikkének (2) bekezdésében a kimásolt vagy újrahasznosított rész jelentős jellegére történő utalás nem érinti ezen fogalmak meghatározását, ugyanis ezt a hivatkozást az irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével bevezetett sui generis jog egyik alkalmazási feltételeként kell értelmezni.

- 51 A „bármilyen eszközzel, illetve bármilyen formában”, és a „nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétele bármilyen módon” kifejezések használata azt mutatja, hogy a közösségi jogalkotó széles értelmet kívánt adni a kimásolás és az újrahasznosítás fogalmának. Az irányelv által követett célok alapján e fogalmakat akként kell értelmezni, hogy azok olyan cselekményekre vonatkoznak, mint az adatbázis létrehozójának a ráfordításaiból származó eredmények hozzájárulása nélküli felhasználása és a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétele, amelyek ezáltal megfosztják a létrehozó személyt az e ráfordítások költségeinek megtérülését biztosító jövedelemtől.
- 52 Ebben az összefüggésben — és a William Hill, valamint a belga és a portugál kormány által állítottakkal ellentétben — a kimásolás és az újrahasznosítás fogalmát nem lehet csak az eredeti adatbázisból történő közvetlen kimásolásra vagy újrahasznosításra korlátozni, mivel ezáltal az adatbázis létrehozóját védelem nélkül hagynánk az olyan jogosulatlan másolási cselekményekkel szemben, amelyeket már az eredeti adatbázis valamely példányából hajtottak végre. Ezt az értelmezést erősíti az irányelv 7. cikke (2) bekezdésének b) pontja, amely szerint az adatbázis valamely példányának a jogosult által vagy az ő hozzájárulásával a Közösségen belül történő első eladása kimeríti az adott példány Közösségen belüli „viszonteladásának” ellenőrzésére vonatkozó jogot, azonban nem meríti ki az adatbázis tartalma kimásolásának és újrahasznosításának megtiltására vonatkozó jogot.
- 53 Figyelemmel arra, hogy harmadik személy által az érintett adatbázistól eltérő forrásból végrehajtott jogosulatlan kimásolási és/vagy újrahasznosítási cselekmények jellegüket tekintve ugyanúgy sértik az ezen adatbázis létrehozójának a ráfordításai védelméhez és az abból származó díjazáshoz való jogát, mint azok, amelyeket közvetlenül az említett adatbázisból hajtottak végre, meg kell állapítani, hogy a kimásolás és az újrahasznosítás fogalma nem feltételezi az érintett adatbázishoz való közvetlen hozzáférést.
- 54 Fontos ugyanakkor kiemelni, hogy a sui generis jog általi védelem kizárólag az irányelv 7. cikkének (2) bekezdésében meghatározott kimásolási és újrahasznosítási cselekményekre vonatkozik. Ez a védelem azonban nem terjed ki az adatbázis megismerésével kapcsolatos cselekményekre.

- 55 Az adatbázis létrehozója bizonyosan fenntarthatja magának az adatbázisához való kizárólagos hozzáférés jogát, vagy az ahhoz való hozzáférést meghatározott személyek számára biztosíthatja. Mindenesetre, ha az adatbázis létrehozója maga teszi hozzáférhetővé a nyilvánosság számára az adatbázisa egészét vagy annak egy részét, akkor a sui generis joga nem teszi lehetővé számára, hogy ezen adatbázis harmadik személyek általi megismerését megtiltsa.
- 56 Ugyanez a helyzet áll fenn akkor, ha az adatbázist létrehozó személy harmadik személynek engedélyezi, hogy az adatbázisa tartalmát újrahasznosítsa, azaz azt nyilvánosan terjessze. Az újrahasznosítás fogalmának az irányelv 7. cikke (2) bekezdésének b) pontjában foglalt meghatározásából következik, összeolvasva az irányelv (41) preambulumbekkezdésével, hogy ennek a személynek az adatbázis egészének vagy jelentős részének az újrahasznosítására vonatkozó engedélye az ahhoz való hozzájárulását jelenti, hogy az adatbázist vagy annak érintett részét az engedély kedvezményezettje a nyilvánosság számára hozzáférhetővé teheti. Az adatbázis létrehozója az újrahasznosítás engedélyezésével az érdekelt személyek számára az adatbázisához való hozzáférésnek és annak megismerésének alternatív forrását hozza létre.
- 57 Az a tény, hogy az adatbázis tartalmát harmadik személyek az adatbázis létrehozója általi engedéllyel rendelkező „újrahasznosítónál” megismerhetik, nem akadályozza meg, hogy a létrehozó személy által eszközölt ráfordítások értéke megtérüljön. Valójában az adatbázis létrehozója az adatbázis egészének vagy egy részének újrahasznosításáért díjazást kérhet, figyelembe véve a későbbi közvetett megismerések lehetőségét, amely így biztosíthatja ráfordításai megfelelő megtérülését.
- 58 Azonban az adatbázis jogszerű felhasználóját, azaz azt a felhasználót, akinek az adatbázishoz való – annak megismerését lehetővé tevő – hozzáférési joga az adatbázis létrehozójának közvetlen vagy közvetett hozzájárulásán alapul, a létrehozó személy az irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével bevezetett sui generis joga alapján megakadályozhatja az adatbázis tartalma egészének vagy egy részének kimásolását és/vagy újrahasznosítását jelentő cselekmények végrehajtásában. Az adatbázis

létrehozójának az adatbázis megismerésére vonatkozó hozzájárulása valójában nem eredményezi az őt megillető sui generis jog kimerítését.

59 Ezt az elemzést erősíti meg a kimásolás vonatkozásában az irányelv (44) preambulumbekkezdése, amely szerint „ha valamely adatbázis tartalmának képernyőn történő megjelenítése szükségessé teszi a tartalom egészének vagy jelentős részének valamilyen másik hordozóra történő állandó, illetve ideiglenes jellegű átvitelét, e cselekményhez szükséges a jogosult engedélye”. Az újrahasznosítás vonatkozásában az irányelv (43) preambulumbekkezdése ugyanilyen értelemben pontosítja, hogy az „online közvetítés esetén az újrahasznosítás megtiltásának joga nem merül ki sem az adatbázis tekintetében, sem az adatbázis olyan dologi példányára vagy annak egy részére vonatkozóan, amelyet a közvetítés címzettje a jogosult hozzájárulásával készít”.

60 Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy az irányelv 7. cikkének (1) bekezdésébe foglalt tilalom csak az olyan adatbázis tartalma egészének vagy jelentős részének kimásolására és/vagy újrahasznosítására vonatkozik, amelynek létrehozása jelentős ráfordítást igényelt. Az irányelv 8. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy ugyanezen irányelv 7. cikkének (5) bekezdésében meghatározott eseteken kívül, a sui generis jog nem tiltja meg a jogszerű felhasználónak, hogy az adatbázis jelentéktelen részére vonatkozó kimásolási és újrahasznosítási cselekményeket végrehajtson.

61 A fentiekből következik, hogy a kimásolási cselekményekhez, azaz az adatbázis tartalmának más hordozóra történő átvitele, valamint az újrahasznosítási cselekményekhez, azaz az adatbázis tartalmának a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétele, amelyek az adatbázis tartalma egészére vagy jelentős részére vonatkoznak, szükséges az adatbázis létrehozójának engedélye, még akkor is, ha e létrehozó személy az adatbázisát részben vagy egészben a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tette, vagy egy vagy több meghatározott harmadik személy számára engedélyezte az adatbázis nyilvános terjesztését.

- 62 Az irányelv tartalmaz egy kivételt a fenti pontban ismertetett alapelv alól. Az irányelv 9. cikke kimerítő jelleggel határoz meg három olyan esetkört, amelyek esetén a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a nyilvánosság számára bármilyen módon hozzáférhetővé tett adatbázis jogszerű felhasználói az adatbázis előállítójának hozzájárulása nélkül kimásolhatják, illetve újrahasznosíthatják az adatbázis tartalmának „jelentős részét”. Ezek az esetek a nem elektronikus adatbázis tartalmának magáncélra történő kimásolása, az oktatás szemléltetése vagy tudományos kutatás céljából történő kimásolás, valamint a közbiztonság, illetve közigazgatási vagy bírósági eljárás érdekében történő kimásolás és/vagy újrahasznosítás.
- 63 Az alapügyben az előzetes döntéshozatalra utaló végzés szerint a lóversenyekre vonatkozó adatokat, amelyeket a William Hill saját internetes oldalára feltesz, és amelyek a BHB-adatbázisból származnak, egyrészt a versenyt megelőző napon megjelent folyóiratokból, másrészt a SIS által megküldött RDF-ekből veszik ki.
- 64 Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés szerint a folyóiratokban megjelenő információkat közvetlenül a BHB-adatbázist kezelő társaság, a Weatherbys Group Ltd szolgáltatja a sajtónak. A William Hill másik információforrását illetően emlékeztetni kell arra, hogy a SIS részére a Weatherbys Group Ltd által részben ellenőrzött Racing Pages Ltd engedélyezte a lóversenyekre vonatkozó információknak az RDF-ek formájában történő megküldését saját előfizetői részére, akik között megtalálható a William Hill is. A BHB-adatbázisnak a lóversenyekre vonatkozó adatait következésképpen a BHB engedélyével tették a nyilvánosság számára — a megismerhetőség érdekében — hozzáférhetővé.
- 65 Bár a William Hill a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tett adatbázis jogszerű felhasználója, már ami ezen adatbázisnak a lóversenyekre vonatkozó információknak megfelelő részét jelenti, az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből az következik, hogy a William Hill az irányelv 7. cikkének (2) bekezdése értelmében vett kimásolási és újrahasznosítási cselekményeket valósít meg. Egyrészt a BHB-adatbázisból mint forrásból eredő adatokat kimásolja azáltal, hogy azokat egyik hordozóról valamely

másik hordozóra viszi át. Valójában ezen adatokat saját elektronikus rendszerébe építi be. Másrészt ezen adatokat újrahasznosítja azáltal, hogy az internetes oldalán keresztül a nyilvánosság rendelkezésére bocsátja annak érdekében, hogy az ügyfelei számára lehetővé tegye a lóversenyekre történő fogadások megtételét.

66 Az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből kitűnik, hogy e kimásolásokat és újrahasznosításokat a BHB és társai engedélye nélkül hajtották végre. Minthogy a jelen ügy semmilyen vonatkozásban nem felel meg az irányelv 9. cikkében meghatározott egyik feltételnek sem, a William Hill által végrehajtott cselekményeket a BHB és társai a saját sui generis joguk alapján megtilthatják, feltéve, hogy az az irányelv 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően az adatbázis tartalmának egészére vagy jelentős részére vonatkozik. Ha az ilyen cselekmények ezen adatbázis jelentéktelen részére vonatkoznak, akkor csak abban az esetben tilosak, ha azok megfelelnek az irányelv 7. cikke (5) bekezdésében foglalt feltételeknek.

67 A fentiekre figyelemmel a hetedik, a nyolcadik és a kilencedik feltett kérdésre a következő választ kell adni:

— A kimásolásnak és az újrahasznosításnak az irányelv 7. cikke szerinti fogalmát akként kell értelmezni, mint amely bármilyen, valamely adatbázis tartalma egészének vagy jelentős részének jogellenes felhasználására és nyilvános terjesztésére vonatkozik. E fogalmak nem feltételezik az érintett adatbázishoz való közvetlen hozzáférést.

— Az a körülmény, hogy az adatbázis tartalmát az azt létrehozó személy vagy az ő hozzájárulásával más a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tette, nem érinti a létrehozó személy azon jogát, hogy megtiltsa az adatbázis tartalmának egészére vagy jelentős részére vonatkozó kimásolási és/vagy újrahasznosítási cselekményeket.

Az adatbázis tartalmának az irányelv 7. cikke értelmében vett jelentős részére és jelentéktelen részére vonatkozó első, negyedik, ötödik és hatodik kérdésről

- 68 A negyedik, ötödik és hatodik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság az adatbázis tartalma jelentős része és jelentéktelen része fogalmának az irányelv 7. cikkével összefüggésben vett, pontos jelentésére kérdez rá. Első kérdésével egyébként a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy valamely adatbázisból származó tartalmi elemek kikerülnek-e ezen adatbázis jelentős vagy jelentéktelen részének fogalma alól abban az esetben, ha a kimásolás és/vagy újrahasznosítás végrehajtója változtat valamely rendszer vagy módszer szerint elrendezetségükön, valamint egyedi hozzáférésük feltételein.
- 69 Ebből a szempontból emlékeztetni kell arra, hogy a sui generis jog által biztosított védelem olyan adatbázisokra vonatkozik, amelyek létrehozása jelentős ráfordítással járt. Ennek keretében az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése tiltja nemcsak a sui generis jog által védett adatbázis egészének, hanem az adatbázis tartalma minőségi és/vagy mennyiségi szempontból értékelt jelentős részének kimásolását és/vagy újrahasznosítását. Az irányelv (42) preambulumbekkezdése szerint e rendelkezés célja annak elkerülése, hogy valamely felhasználó „cselekményei révén mennyiségileg vagy minőségileg értékelhető jelentős kárt okoz[zon] a ráfordításra nézve”. E preambulumbekkezdésből következik, hogy a szóban forgó rész minőségi szempontból vett értékelése, a mennyiségi szempontból vett értékeléshez hasonlóan, az adatbázis létrehozásával kapcsolatos ráfordításra, valamint az e részre vonatkozó kimásolási és/vagy újrahasznosítási cselekmény e ráfordításra gyakorolt sérelmes hatására vonatkozik.
- 70 Az adatbázis tartalma mennyiségi szempontból értékelt, jelentős részének az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalma az adatbázisnak a kimásolt és/vagy újrahasznosított adatainak mennyiségére vonatkozik, és azt az adatbázis teljes tartalmának mennyiségéhez viszonyítva kell értékelni. Valójában, ha valamely felhasználó kimásolja és/vagy újrahasznosítja valamely olyan adatbázis tartalmának

menyiségileg jelentős részét, amelynek létrehozása jelentős pénzügyi eszközök felhasználását tette szükségessé, akkor a kimásolt és/vagy újrahasznosított részre eső ráfordítás arányosan szintén jelentősnek minősül.

- 71 Az adatbázis tartalma minőségi szempontból értékelt, jelentős részének fogalma a kimásolási és/vagy az újrahasznosítási cselekmény tárgya tartalmának megszerzésével, ellenőrzésével, illetve előállításával kapcsolatos ráfordítás fontosságára vonatkozik, függetlenül attól, hogy ez a tárgy a védett adatbázis általános tartalmának mennyiségileg jelentős részét képviseli-e. Valamely adatbázis tartalmának mennyiségi szempontból elhanyagolható része valójában — a megszerzés, ellenőrzés vagy az előállítás vonatkozásában — fontos emberi, technikai vagy pénzügyi ráfordítást is képviselhet.
- 72 Ehhez hozzá kell fűzni, hogy az irányelv (46) preambulumbekkezdése szerint, mivel a sui generis jog létezése nem eredményezi új jog keletkezését a műveken, adatokon, illetve az adatbázis más tartalmi elemein, a kimásolási és/vagy újrahasznosítási cselekménnyel érintett tartalmi elemek belső értéke a szóban forgó rész jelentős jellegének értékelése kapcsán nem minősül releváns szempontnak.
- 73 Az adatbázis tartalma jelentéktelen részének fogalmát illetően meg kell jegyezni, hogy e fogalom minden olyan részt magában foglal, amely sem mennyiségi, sem minőségi szempontból nem felel meg a jelentős rész fogalmának.
- 74 Ebből a szempontból az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből kitűnik, hogy a William Hill internetes oldalain megjelenített, a BHB-adatbázisból származó tartalmi elemek ezen adatbázis teljes méretének csak kis hányadát jelentették (lásd

a jelen ítélet 19. pontját). Azt kell megállapítani, hogy mennyiségi szempontból az említett tartalmi elemek nem minősülnek ezen adatbázis tartalma jelentős részének.

- 75 Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés szerint a William Hill által közzétett információk kizárólag a BHB-adatbázis következő tartalmi elemeire vonatkoztak: az érintett versenyen részt vevő valamennyi ló neve, a verseny napja, időpontja és/vagy a verseny elnevezése, valamint a lóversenypálya neve (lásd a jelen ítélet 19. pontját).
- 76 Annak értékelésekor, hogy e tartalmi elemek a BHB-adatbázis tartalmának minőségi szempontból vett jelentős részét képviselik-e, azt kell megvizsgálni, hogy az adatbázis létrehozója által az ezen adatok megszerzésére, ellenőrzésére és előállítására fordított emberi, technikai és pénzügyi erőfeszítések jelentős ráfordításnak minősülnek-e.
- 77 A BHB és társai ennek vonatkozásában azt állítják, hogy a William Hill által kimásolt és újrahasznosított adatok alapvető fontosságúak, mivel a résztvevők listájának hiányában a lóversenyeket nem lehet megrendezni. Hozzáfüzik, hogy ezen adatok jelentős ráfordítást képviselnek, amelyet a telefonközpont által alkalmazott több, mint harminc ügyintéző tevékenysége jelent.
- 78 Mindenekelőtt ugyanakkor emlékeztetni kell arra, hogy a kimásolási és/vagy újrahasznosítási cselekménnyel érintett adatok belső értéke a szóban forgó rész jelentős jellegének értékelése kapcsán nem minősül releváns szempontnak. A William Hill által kimásolt és újrahasznosított adatoknak a BHB és társai feladatát képező lóversenyek megszervezése szempontjából betöltött lényeges szerepe nem bír tehát jelentőséggel annak megítélése szempontjából, hogy a William Hill cselekményei a BHB-adatbázis tartalmának jelentős részére vonatkoznak-e.

79 Ezt követően emlékeztetni kell arra, hogy az adatbázis tartalmát alkotó elemeknek a létrehozására felhasznált pénzeszközöket nem lehet figyelembe venni az ezen adatbázis létrehozásával kapcsolatos ráfordítások jelentős jellegének értékelésekor, miként azt jelen ítélet 31–33. pontjában is jeleztük.

80 A BHB és társai által a lóversenyek megszervezése céljából a verseny időpontjának, menetrendjének, helyének és/vagy elnevezésének, valamint a versenyen részt vevő lovak meghatározására felhasznált pénzeszközök a BHB-adatbázis tartamát alkotó elemek létrehozásával kapcsolatos ráfordításnak felelnek meg. Következésképpen, ha — miként az az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből is kitűnik — a William Hill által kimásolt és újrahasznosított tartalmi elemek a BHB és társai részéről nem tettek szükségessé az azok létrehozására felhasznált pénzeszközöktől független ráfordítást, akkor meg kell állapítani, hogy e tartalmi elemek nem minősülnek a BHB-adatbázis minőségi szempontból vett jelentős részének.

81 Következésképpen e körülményekre tekintettel nem szükséges válaszolni az első feltett kérdésre. A kimásolási és újrahasznosítási cselekmények végrehajtója által az e cselekménnyel érintett adatok elrendezettségén vagy azok egyedi hozzáféréseinek feltételein eszközölt változtatás semmi esetre sem jár azzal a hatással, hogy a szóban forgó adatbázis tartalmának jelentős részét ilyen minőséggel nem bíró résszé alakítja át.

82 A fentiekre figyelemmel a negyedik, az ötödik és a hatodik feltett kérdésre a következő választ kell adni:

— Az adatbázis tartalma, mennyiségi szempontból értékelt, jelentős részének az irányelv 7. cikke szerinti fogalma az adatbázisnak a kimásolt és/vagy újrahasznosított adatainak mennyiségére vonatkozik, és azt az adatbázis teljes tartalmának mennyiségéhez viszonyítva kell értékelni.

- Az adatbázis tartalma minőségi szempontból értékelt, jelentős részének fogalma a kimásolási és/vagy az újrahasznosítási cselekmény tárgya tartalmának megszerzésével, ellenőrzésével, illetve előállításával kapcsolatos ráfordítás fontosságára vonatkozik, függetlenül attól, hogy ez a tárgy a védett adatbázis általános tartalmának mennyiségileg jelentős részét képviseli-e.

- Az adatbázis tartalmának jelentéktelen része minden olyan részt magában foglal, amely sem mennyiségi, sem minőségi szempontból nem felel meg a jelentős rész fogalmának.

Az irányelv 7. cikkének (5) bekezdésében meghatározott tilalom terjedelmére vonatkozó tizedik kérdésről

83 A kérdést előterjesztő bíróság a tizedik kérdésével arra kérdez rá, hogy milyen cselekményekre terjed ki az irányelv 7. cikkének (5) bekezdésében meghatározott tilalom. Mindezek mellett arra vár választ, hogy kiterjed-e ez a tilalom a William Hill által végrehajtott cselekményekre.

84 Ebből a szempontból az irányelv 8. cikkéből és a (42) preambulumbekendésből is elvben kitűnik, hogy az adatbázis létrehozója nem akadályozhatja meg ezen adatbázis jogszerű felhasználóját az adatbázis tartalmának jelentéktelen részére vonatkozó kimásolási és újrahasznosítási cselekmények végrehajtásában. Az irányelv 7. cikkének (5) bekezdése, amely feljogosítja az adatbázis létrehozóját arra, hogy

bizonyos feltételek esetén megtiltsa az ilyen cselekményeket, tehát ezen elvhez képest kivételnek minősül.

- 85 Az 1995. július 10-i 20/95/EK tanácsi közös álláspont (HL C 288., 14. o.) indokolásának 14. pontja szerint „annak elkerülése érdekében, hogy a jelentéktelen részek védelmének hiánya ne ösztönözzön e részek visszaélésszerű, ismételt és rendszeres kimásolására és/vagy újrahasznosítására, a közös álláspont e cikkének (5) bekezdésébe védzáradékokat iktattunk”.
- 86 Ebből következik, hogy az irányelv 7. cikke (5) bekezdésének célja az irányelv 7. cikke (1) bekezdésében foglalt tilalom kijátszásának megakadályozása. E rendelkezés célja annak megakadályozása, hogy az adatbázis tartalmának jelentéktelen részei ismételten és rendszeresen kimásolásra és/vagy újrahasznosításra kerüljenek, amellyel — halmozott hatásaik alapján — az irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében foglalt kimásolásokhoz és/vagy újrahasznosításokhoz hasonlóan súlyosan sérthetik az adatbázist létrehozó személy ráfordítását.
- 87 A rendelkezés következőképpen tiltja az adatbázis felhasználói által végrehajtott olyan kimásolási cselekményeket, amelyek ismételt és rendszeres jellegük által az adatbázist létrehozó személy hozzájárulása nélkül, ezen adatbázis egészének vagy legalábbis jelentős részének az újbóli létrehozásához vezetnek, történjék ez akár valamely másik adatbázis létrehozása céljából, vagy valamely ilyen adatbázis létrehozásától eltérő, más cselekmény végrehajtása érdekében.
- 88 Az irányelv 7. cikkének (5) bekezdése megtiltja a harmadik személynek, hogy kijátssza az irányelv 7. cikke (1) bekezdésében foglalt újrahasznosítási tilalmat, akként, hogy rendszeresen és ismételten a nyilvánosság rendelkezésére bocsátja az adatbázis tartalmának jelentéktelen részeit.

- 89 E körülmények között „az adatbázis rendes felhasználására sérelmes cselekmények, vagy amelyek indokolatlanul károsítják az adatbázis előállítójának jogos érdekeit” olyan jogosulatlan magatartásokra vonatkoznak, amelyek a kimásolási cselekmények halmozott hatásai alapján a sui generis jog által védett adatbázis tartalma egészének vagy jelentős részének újbóli létrehozására és/vagy az újrahasznosítási cselekmények halmozott hatásai alapján valamely ilyen adatbázis tartalma egészének vagy jelentős részének a nyilvánosság részére történő rendelkezésére bocsátására irányulnak, és amelyek így súlyosan sértik az ezen adatbázist létrehozó személy ráfordítását.
- 90 Az alapügyben a William Hill által végrehajtott kimásolási és újrahasznosítási cselekmények, az előzetes döntéshozatalra utaló végzésben foglalt információkra figyelemmel, a BHB-adatbázis tartalmának jelentéktelen részére vonatkoznak (lásd jelen ítélet 74–80. pontját). Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés szerint azokat minden egyes megrendezett lóverseny alkalmával elvégzik. Azok tehát ismétlődő és rendszeres jelleggel rendelkeznek.
- 91 Az ilyen cselekmények azonban nem az irányelv 7. cikke (1) bekezdésében foglalt tilalom kijátszására irányulnak. Valójában kizárt az, hogy a William Hill e cselekmények halmozott hatása alapján újból létrehozza vagy a nyilvánosság részére rendelkezésre bocsássa a BHB-adatbázis tartalmának egészét vagy jelentős részét, és így súlyosan sértse a BHB és társai által ezen adatbázis előállítására felhasznált ráfordítást.
- 92 Ebből a szempontból ki kell emelni, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló végzés szerint a BHB-adatbázisból származó tartalmi elemek, amelyeket a William Hill internetes oldalain naponta leközzöltek, kizárólag az aznapi lóversenyekre vonatkoztak, és a jelen ítélet 19. pontjában említett információkra korlátozódtak.

- 93 Miként azt a jelen ítélet 80. pontjában kifejtettük, az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből is kitűnik, hogy a felperesek adatbázisában a William Hill cselekményei által érintett tartalmi elemek a BHB és társai részéről nem tettek szükségessé az azok létrehozására felhasznált pénzeszközöktől független ráfordítást.
- 94 Következésképpen meg kell állapítani, hogy az irányelv 7. cikkének (5) bekezdésében foglalt tilalom nem vonatkozik az olyan cselekményekre, mint amelyeket a William Hill hajtott végre.
- 95 A fentiekre figyelemmel a hatodik feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az irányelv 7. cikkének (5) bekezdésében meghatározott tilalom olyan jogosulatlan kimásolási és/vagy újrahasznosítási cselekményekre vonatkozik, amelyek — halmozott hatásaik alapján — az adatbázist létrehozó személy hozzájárulása nélkül, ezen adatbázis tartalma egészének vagy jelentős részének az újbóli létrehozására és/vagy a nyilvánosság rendelkezésére bocsátására irányulnak, és amelyek így súlyosan sértik e személy ráfordítását.
- 96 E körülményekre tekintettel a tizenegyedik feltett kérdésre nem szükséges válaszolni.

A költségekről

- 97 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban levő eljárás egy szakaszát képezi, ez utóbbi bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

Ezen indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az adatbázis tartalmának megszerzésével kapcsolatos ráfordításnak az adatbázisok jogi védelméről szóló, 1996. március 11-i 96/9/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalmát akként kell értelmezni, mint amely az említett adatbázisban meglévő elemek keresésére és azok összegyűjtésére felhasznált pénzeszközök megjelölésére szolgál. Az nem fogja át azokat a pénzeszközöket, amelyeket az adatbázis tartalmát alkotó elemek létrehozására használtak fel.

Az adatbázis tartalmának ellenőrzésével kapcsolatos ráfordításnak a 96/9/EK irányelv 7. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalmát akként kell értelmezni, mint amely ezen adatbázis létrehozása során, valamint működtetésének időtartama alatt, az említett adatbázisban meglévő információ megbízhatóságának biztosítása érdekében, a keresett elemek pontosságának ellenőrzésére felhasznált pénzeszközökre vonatkozik. Az ezt követően valamely adatbázisba összegyűjtött elemek létrehozásának szakaszában ez a fogalom az ellenőrzési műveletekre felhasznált pénzeszközökre nem terjed ki.

A versenyen részt vevő lovak listájának megalkotására felhasznált pénzeszközök és az ennek keretében tartozó ellenőrzési műveletek nem minősülnek az e listát tartalmazó adatbázis tartalmának megszerzésével és ellenőrzésével kapcsolatos ráfordításnak.

- 2) A kimásolásnak és az újrahasznosításnak a 96/9/EK irányelv 7. cikke szerinti fogalmát akként kell értelmezni, mint amely bármilyen, az adatbázis tartalma egészének vagy jelentős részének jogellenes felhasználására és nyilvános terjesztésére vonatkozik. E fogalmak nem feltételezik az érintett adatbázishoz való közvetlen hozzáférést.

Az a körülmény, hogy az adatbázis tartalmát az azt létrehozó személy vagy az ő hozzájárulásával más a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tette, nem érinti a létrehozó személy azon jogát, hogy megtiltsa az adatbázis tartalmának egészére vagy jelentős részére vonatkozó kimásolási és/vagy újrahasznosítási cselekményeket.

- 3) Az adatbázis tartalma mennyiségi szempontból értékelt, jelentős részének a 96/9/EK irányelv 7. cikke szerinti fogalma az adatbázisnak a kimásolt és/vagy újrahasznosított adatainak mennyiségére vonatkozik, és azt az adatbázis teljes tartalmának mennyiségéhez viszonyítva kell értékelni.**

Az adatbázis tartalma minőségi szempontból értékelt, jelentős részének fogalma a kimásolási és/vagy az újrahasznosítási cselekmény tárgya tartalmának megszerzésével, ellenőrzésével, illetve előállításával kapcsolatos ráfordítás fontosságára vonatkozik, függetlenül attól, hogy ez a tárgy a védett adatbázis általános tartalmának mennyiségileg jelentős részét képviseli-e.

Az adatbázis tartalmának jelentéktelen része minden olyan részt magában foglal, amely sem mennyiségi, sem minőségi szempontból nem felel meg a jelentős rész fogalmának.

- 4) A 96/9/EK irányelv 7. cikkének (5) bekezdésében meghatározott tilalom olyan jogosulatlan kimásolási és/vagy újrahasznosítási cselekményekre vonatkozik, amelyek — halmozott hatásaik alapján — az adatbázist létrehozó személy hozzájárulása nélkül, ezen adatbázis tartalma egészének vagy jelentős részének az újbóli létrehozására és/vagy a nyilvánosság rendelkezésére bocsátására irányulnak, és amelyek így súlyosan sértik e személy ráfordítását.**

Aláírások